

Kartografia w przekazie prasowym

Rozwój i rola map w przekazie prasowym w XX wieku w Polsce to temat kolejnego zebrania otwartego Katedry Kartografii Uniwersytetu Warszawskiego, które odbyło się 7 stycznia. Prelegent dr Paweł Kowalski swoją analizą objął największe dzienniki, sięgając początków prasy polskiej.

Z analizy tej wyraźnie wynika, że wydawnictwa społeczno-polityczne były (i są nadal) głównym czynnikiem decydującym o zamieszczaniu map w publikacjach. I pomyśleć, że rok 1905 określono „rokiem objawienia kartograficznego”, kiedy to w największych dziennikach ukazało się średnio 5-7 map, a były one związane głównie z ówczesnymi wydarzeniami wojennymi (wojna rosyjsko-japońska).

Dla porównania w latach 1993-98 w siedmiu największych dziennikach ogólnopolskich zamieszczono ponad 6400 map.

Okresem szczególnie intensywnego rozwoju polskiej prasy, a pośrednio kartografii prasowej były lata 90. Z jednej strony miały na to wpływ przemiany polityczne, intensywne zmiany i wzrost konkurencji na rynku prasowym, a z drugiej – wprowadzenie technologii komputerowej oraz postęp w poligrafii prasowej.

Wcześniej przez wiele lat stosowano technologię druku wypukłego, który charakteryzował się bardzo niską gęstością rastra. Dlatego mapy były bardzo uproszczone in-

jednokrotnie słabo czytelne. Wraz z wprowadzeniem techniki offsetowej (w polskiej prasie codziennej po raz pierwszy zastosowała ją „Rzeczpospolita” w 1992 r.) zdecydowanie poprawiła się jakość druku. Technologia ta wymagała bowiem m.in. użycia

papieru o wyższej gramaturze i jakości. Pozwoliło to na wprowadzenie bardzo delikatnego rysunku linii, mniejszych wielkości pisma, drobnoziarnistych rastrów. Powstały zatem warunki do wprowadzenia na mapach kilku odcieni szarości zamiast stosowanych wcześniej deseni i gruboziarnistych rastrów o bardzo

małej gęstości. Postęp technologiczny pozwolił również na wprowadzenie barw (początkowo były to mapy czarno-białe z nadrukowanym jednym elementem barwnym, później coraz częściej wielobarwne).

Dzięki tym czynnikom poziom graficzny map bardzo wzrósł, ale kartograficzny – niejednokrotnie pozostawiał wiele do życzenia. Jednym z niebezpieczeństw, jakie niesie ze sobą komputerowy skład gazety, jest możliwość zmiany jednego z wymiarów mapy, a tym samym zniekształcenia

